

**Силабус навчальної дисципліни
«СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ТА МИСТЕЦЬКОЇ
ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ»**

LABORE ET ZELO

Освітня програма: «Початкова освіта»

Рівень вищої освіти: Другий (магістерський) рівень

Обсяг: 4 кредити ЄКТС

Курс: 1; **Семестр:** 1

Дні, Час, Місце: згідно з розкладом

Кафедра: Педагогіки, початкової освіти, психології та менеджменту

Затверджено: протокол № 1 від 29.08.2025

Інформація про викладача

Ім'я	Гордієнко Тетяна Володимирівна
Контакти	E-mail: hordienkotana@gmail.com
Робоче місце	Кафедра педагогіки, початкової освіти та освітнього менеджменту (ауд. 233 навчального корпусу №2)
Години консультацій	Понеділок: 13:00 – 14:00

Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Сучасні підходи до навчання технологічної та мистецької освітньої галузі в початковій школі» розроблена для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти і як обов'язкова дисципліна є окремим освітнім компонентом освітньої програми «Початкова освіта» зі спеціальності АЗ «Початкова освіта».

Курс спрямований на підготовку магістрантів до професійної діяльності в умовах НУШ, де акцент робиться на креативність, інтеграцію мистецтва і технологій, інноваційні методики та розвиток особистісного потенціалу учнів початкової школи.

Дисципліна вивчається у першому семестрі. Постреквізитом дисципліни є «Педагогічна практика».

Компетентності та результати навчання

2.1. Компетентності

Вивчення дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОП «Початкова освіта» сприяє набуттю здобувачами програмних компетентностей:

ІК. Здатність розв'язувати дослідницькі та/або інноваційні задачі у сфері початкової освіти.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК3. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК4. Здатність працювати автономно.

ЗК5. Здатність усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку

СК1. Здатність реалізовувати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи

функціонування системи освіти в професійній діяльності, усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.

СК2. Здатність використовувати різні стратегії комунікації державною та іноземною мовами в професійній та науковій діяльності у сфері початкової освіти.

СК3. Здатність застосовувати інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси в організації освітнього та наукового процесів у сфері початкової освіти.

СК4. Здатність створювати та застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей, визначених у Державному стандарті початкової освіти, в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.

СК5. Здатність до педагогічного партнерства в професійній та науковій діяльності, саморозвитку та навчання впродовж життя.

СК7. Здатність інтегрувати знання й розв'язувати складні задачі, провадити дослідження та/або інноваційну діяльність з метою розвитку нових знань та процедур у сфері початкової освіти.

СК9. Здатність до співпраці зі здобувачами початкової освіти для вироблення ідей, пов'язаних з освітнім проектом, розробкою та реалізацією освітнього проекту.

2.2. Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОП «Початкова освіта» сприяє досягненню здобувачами таких програмних результатів навчання:

ПРН1. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності, уміння/навички розв'язання проблем початкової освіти, необхідні для проведення досліджень та/або провадження Інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.

ПРН3. Створювати інноваційне інформаційно-освітнє середовище початкової школи, адаптувати його до різних умов реалізації освітнього процесу.

ПРН5. Здійснювати супервізію, інтервізію, надавати педагогічну, психологічну та методичну допомогу учасникам освітнього процесу.

ПРН6. Об'єктивно оцінювати результати діяльності учнів та колективів у сфері початкової освіти, проводити педагогічну експертизу, здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності.

ПРН7. Розробляти та реалізовувати освітні проекти зі здобувачами початкової освіти

Форми, методи та засоби навчання

Курс буде викладений у формі лекційних (10 год./ 4 год.*), практичних занять (10 год./4 год.*), лабораторних (20 год./ 4 год.*), організації самостійної роботи в бібліотеках та комп'ютерних мережах (80 год./ 108 год.*).

Для організації та реалізації освітнього процесу: лекційно-проблемні методи, створення інтегрованих мистецько-технологічних проєктів, творчі майстер-класи, тренінги, художньо-трудова справа, робота в малих групах, «мозковий штурм», міжпредметні завдання.

Для стимулювання та мотивації освітньої діяльності студентів: методи дискусії й діалогу, віртуальні музеї, рефлексивні справи, портфоліо творчих робіт.

Для контролю та оцінювання освітньої діяльності студентів: усне опитування, письмові роботи, захист творчих проєктів, розробка конспектів, зворотний зв'язок під

час виконання завдань, індивідуальні консультації.

* – денна/заочна форма здобуття вищої освіти

Організація навчання

Теми лекцій

№	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Інтеграція мистецтва та технологій у початковій школі: методичні підходи та практичні приклади	2	2
2	Формування цифрової грамотності через художню діяльність	2	
3	Проектно-орієнтований підхід у технологічній та мистецькій освіті	2	2
4	Розвиток естетичних і технічних компетентностей учнів у початковій школі	2	
5	Екоорієнтовані підходи у викладанні мистецьких і технологічних дисциплін	2	
Разом		10	4

Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Предметно-інтегративний підхід до мистецької і технологічної освіти в початковій школі	2	
2	Концепція сучасного уроку мистецтва і трудового навчання в початковій школі	2	2
3	Дизайнерське мислення молодших школярів як підхід до вирішення проблем через творчість та експерименти	2	2
4	Організація партнерської співпраці учнів початкової школи при вивченні технологічної та мистецької освітніх галузей	2	
5	Нетрадиційне оцінювання результатів вивчення технологічної і мистецької освітніх галузей в умовах сучасного навчального процесу початкової школи	2	
Разом		10	4

Теми лабораторних занять

№	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Зміна формату уроків мистецтва і трудового навчання в початковій школі за допомогою ІКТ	2	
2	Особливості вивчення традиційних та інноваційних художніх технік в сучасній початковій школі	2	
3	Методика вивчення декоративно-прикладного мистецтва в початковій школі	2	
4	Проектно-технологічна діяльність учнів в процесі технологічної та мистецької освіти	4	2
5	Використання інтерактивних художньо-педагогічних технологій в процесі технологічної та мистецької освіти	2	2

6	Методики формування soft skills на уроках технологій та мистецтва в початковій школі	2	
7	Використання ігрових технологій для реалізації завдань технологічної та мистецької освітньої галузі в початковій школі	2	
8	Сучасні методики викладання мистецтва в початковій школі: вільне мистецтво, техніка імпровізації та арт-терапія	2	
9	Навчання через досвід (Experiential Learning) на уроках трудового навчання і мистецтва в початковій школі	2	
Разом		20	4

Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Проаналізувати зміст Професійного стандарту підготовки вчителів початкових класів в контексті мистецької та технологічної складових.	16	20
2	Здійснити порівняльний аналіз чинних програм О.Савченко та Р.Шияна та підручників, які реалізують зміст технологічної та мистецької світніх галузей в початковій школі. Визначити, у яких класах при вивченні яких тем за якої кількості навчальних годин формуються життєві та предметні компетентності та реалізуються основні змістові лінії програми.	16	20
3	Створити календарне планування уроків мистецтва та трудового навчання за одним з підручників за вибором студента.	16	20
4	Написати алгоритм аналізу відомої картини (за вибором студента). Скласти план-конспект уроку ознайомлення учнів з мистецькими творами (тема, клас за вибором).	16	20
5	Створити папку робіт з нетрадиційними техніками малювання та праці.	16	28
Разом		80	108

Оцінка

Критерії поточного (формульовального) оцінювання (практичне заняття)

Відмінно – здобувач другого (магістерського) рівня має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до наукового аналізу та прогнозування; уміє самостійно розв'язувати проблеми й практичні завдання; самостійно знаходить і використовує інформацію, виявляючи власне ставлення до неї; логічно й творчо використовує навчальний матеріал.

Добре – студент володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя розвитку процесів і явищ; робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела інформації; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності та творчо вирішує

практичні завдання; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну.

Задовільно – знання студента є достатньо повними, він вільно застосовує матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює події з точки зору смислового взаємозв'язку, уміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між явищами, фактами, робити висновки. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями. Студент здатен на рецензію відповіді іншого студента; здатен вирішувати практичні завдання самостійно, але за зразком.

Незадовільно – студент виявляє недостатні знання й розуміння основних положень навчального матеріалу з навчальної дисципліни, поверхово аналізує події, процеси, явища; не робить самостійно узагальнень і висновків; відповідь містить часткові помилки, недостатньо осмислена; застосовує знання під час розв'язуванні завдань за зразком з допомогою.

5.4. Критерії підсумкового оцінювання

Складові та критерії оцінювання	Розподіл балів
Проміжний контроль	
Створення портфоліо за результатами виконання практичних завдань і самостійної роботи змістовна наповненість матеріалів – 0-20; оригінальність розробок – 0-15	0-30
Проведення майстер-класу з використання нетрадиційних технік ручної праці та малювання презентативність, виразність інноваційної ідеї, рівень її представленості, культура презентації ідеї, ексклюзивність; яскраво виражена індивідуальність (масштаб і рівень реалізації ідей); вибір, повнота та оригінальність рішення інноваційних ідей – 5б. , технологічність (чіткий алгоритм заняття (фази, етапи, процедури), наявність оригінальних прийомів актуалізації, проблематизації («розриву»), прийомів пошуку і відкриття, подиву, осяяння, рефлексії (самоаналізу, самокорекції) – 5 б. , артистичність, піднесений стиль, педагогічна харизма, здатність до імпровізації, ступінь впливу на аудиторію, ступінь готовності до поширення і популяризації свого досвіду – 5 б. власна оцінка (рефлексія) - 5 б.	0-20
Проект: Підготовка виступу з презентацією власноруч виготовленої розвивальної іграшки Оцінюється: якість -4 оригінальність і закінченість виробу - 4 естетичне оформлення - 4 виконання завдання з ефектами новизни - 4 рівень творчості та ступінь самодіяльності - 4	20
Підсумковий контроль	
Екзамен (письмовий або усний) 23-30- студент має глибокі, міцні систематичні знання усіх положень теорії методики технологічної та мистецької освітніх галузей, може не тільки вільно сформулювати, але й самостійно довести закони, принципи, методи науки; виявляє неординарні творчі здібності у	0-30

відповіді; користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки; виявляє власне ставлення до інформації; використовує засвоєні знання та уміння у нестандартних ситуаціях; здатний вирішувати проблемні питання, володіє найефективнішими формами організації та технологіями навчального процесу, найдоцільнішими методами і прийомами навчання молодших школярів на сучасному етапі розвитку школи. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатнім рівнем узагальненості знань. Студент самостійно розв'язує стандартні, комбіновані й нестандартні проблемні ситуації. Крім того уміє оцінювати помилки й аналізувати результати.

16-22 - студент володіє достатнім рівнем знань усіх положень теорії методики технологічної та мистецької освітніх галузей, може вільно сформулювати, закони, принципи та методи науки, але не здатний користуватися широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, не завжди може виявити власне ставлення до інформації; використовує засвоєні знання та уміння у типових ситуаціях; здатний стандартно вирішувати проблемні питання, володіє найефективнішими формами організації та технологіями навчального процесу, найдоцільнішими методами і прийомами навчання молодших школярів. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, але розуміння не є узагальненим. Студент самостійно розв'язує типові, стандартні, комбіновані проблемні ситуації, проте інколи не може глибоко проаналізувати й узагальнити отриманий результат.

10-15- знання студента є недостатньо повними, він хоча й відтворює основні поняття і визначення курсу, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язків між ними, може сформулювати за допомогою викладача основні положення теорії (принципи, методи, прийоми, технології); намагається аналізувати явища та феномени; застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, не виявляє власного ставлення до інформації; робить поверхові висновки. Відповідь логічна, проте неповна, недостатньо обґрунтована, з певними неточностями.

0-9 - студент на рівні елементарного відтворення презентує окремі факти, елементи, об'єкти, фрагменти навчального матеріалу з технологічної та мистецької освітніх галузей. Студент висвітлює питання теорії неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутнє розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення, власне ставлення до інформації. У відповідях припущені суттєві помилки.

Політика курсу

Безпека – понад усе.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час очного навчання ви під керівництвом викладача повинні перейти до споруд цивільного захисту і перебувати в них до скасування сигналу.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час дистанційного навчання за вашим місцем перебування, ви маєте перейти до безпечного місця та повідомити про це викладача.

Відвідування та / або участь Відвідування лекційних, практичних занять з курсу є обов'язковими (за виключенням студентів індивідуальної форми навчання). Для студентів індивідуальної форми навчання необхідно на початку семестру

узгодити з викладачем графік індивідуальної роботи та консультацій.

Дедлайн. Терміни виконання всіх видів робіт доводяться до студентів на початку вивчення освітнього компоненту. Завдання, передбачені дисципліною мають бути виконані та подані на перевірку за три дні до екзамену.

Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи студента повідомить його про своє рішення.

Перескладання здійснюється згідно з чинним положенням про організацію освітнього процесу в університеті.

Академічна доброчесність та плагіат. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і слідувати нормам Положення НДУ ім. М. Гоголя «Про академічну доброчесність» (<http://surl.li/uxufcx>). Всю заплановану роботу здобувачі виконують самостійно. У разі виявлення несамотійного виконання завдання, результат анулюється, а робота повертається здобувачу на переопрацювання з дотриманням правил академічної доброчесності.

При виконанні спільних завдань, потрібно зазначати внесок кожного учасника/учасниці.

Мобільні пристрої на занятті використовуються з навчальною метою.

Поведінка в аудиторії. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і дотримуватися Правил внутрішнього трудового розпорядку (<https://salo.li/F55006D>) університету, а також принципів і правил поведінки, визначених у Етичному кодексі Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя (<http://surl.li/vyonww>).

Вітається активність здобувачів із планування освітнього процесу та участь у неформальній освіті.

Основні джерела інформації для вивчення навчальної дисципліни

1. Savchenko N., Kotelianets Y., Dubinra M., Nikitina O. Modeling the methodological system of studying as a way of technological competence formation. *International Journal of Civil Engineering & Technology (IJCET)*. Vol. 9 (Number 11), Year 2018. P. 1996–2006.
2. Ботюк О.Ф. Конструювання з паперу методом орігамі: навч. посібник. Т.: Богдан, 2014. 64 с.
3. Гільберг Т. Г. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: технологічна освіта у початковій школі» : для пед. працівників / Тетяна Гільберг [та ін.]. Київ : Генеза, 2021. 160 с.
4. Гільберг Т. Г., Тарнавська С. С., Павич Н. М. *Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Мистецтво» у 1-2 класах на засадах компетентнісного підходу*. Київ : Генеза, 2019. 256 с.
5. Гордієнко Т.В. Сучасні підходи до навчання технологічної та мистецької освітньої галузі в початковій школі: навч.-метод. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2025. 178 с.
6. Гра по-новому, навчання по-іншому: методичний посібник / Упорядник О.Рома The LEGO Foundation, 2018. 44с.
7. Державний стандарт початкової загальної освіти від 21 лютого 2018 року № 87 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text>
8. Жлудько В. М. Трудове навчання з практикумом : Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 013 «Початкова освіта» / Віра Жлудько. Чернігів: ЧНТУ, 2016. 88 с.

9. Карлессі М.А. Нові ідеї виробів з бісеру. Харків : Вид-во «Ранок», 2014. 79 с.
10. Котелянець Н. В. Реалізація міжпредметних зв'язків у змісті трудового навчання. *Учитель початкової школи*. 2016. №11. С. 20–24.
11. Красовська О. О. Образотворче мистецтво з методикою викладання у початковій школі : навч. посібник. Львів.: «Новий Світ2000», 2020. 292 с.
12. Малицька О. В. Образотворче мистецтво з методикою навчання : навч.-мет. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закладів напрямів підготовки 6.010102 Початкова освіта. Бердянськ, 2016. 346 с.
13. Масол Л. М. *Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Мистецтво» у 3-4 класах на засадах компетентнісного підходу*. Київ : Генеза, 2020. 240 с.
14. Методика трудового навчання: проектно технологічний підхід: навч. посіб. / заг. ред. О.М. Коберник, В.К. Сидоренко. Умань: СПД Жовтий, 2014. 216 с.
15. Мистецтво: особливості викладання в початковій школі: навчально-методичний посібник / автор-уклад. В. П. Мартинова. Харків : Друкарня Мадрид, 2019. 111 с.
16. Огієнко Д.П. Використання інтерактивних технологій кооперативного навчання у процесі трудової підготовки молодших школярів. *Збірник науково-практичного семінару «Регіональні особливості модернізації дошкільної та початкової освіти»* Чернігів : ЧІПО, 2013. С. 84-88.
17. Огієнко Д.П. Інноваційні підходи до вивчення галузі «Технології»: Лекційний курс. Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності «Початкова освіта». Чернігів: Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г. Шевченка, 2014. 116 с.
18. Оршанський Л. До проблеми технологічної підготовки школярів у сучасних умовах. *Трудова підготовка в закладах освіти*. 2011. №3. С.6-9.
19. Рібцун О.Г., Рібцун Ю.В. Навчайся разом з нами робити оригами. Київ : Літера ЛТД, 2011. 64 с.
20. Стеценко І. Б., Садовенко С. М. *Мистецтво : підручник інтегрованого курсу для 1-класу закладів загальної середньої освіти*. Київ : Світич, 2023.
21. Сучасні підходи до уроку образотворчого мистецтва: навч.-метод. посіб. для вчителів образотвор. мистецтва / Т. М. Артюшенко та ін.; за заг. ред. Л. В. Сєрих. 2-ге вид. Суми: НІКО, 2015. 110 с.
22. Тименко В. П. Початкова дизайн-освіта: теорія і практика формування конструктивних умінь особистості. К. : Педагогічна думка, 2010. 380 с.
23. Типова освітня програма початкової освіти розроблена під керівництвом Р. Б. Шияна. URL: <https://surl.lu/mavprg>
24. Типова освітня програма розроблена під керівництвом О.Я. Савченко. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>
25. Турчин Т. М. Методика навчання освітньої галузі «Мистецтво»: навч.-метод. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2021. 281 с.
26. Шевчук М.О. Декоративно-ужиткове мистецтво у трудовому навчанні в початковій школі: навч. посіб.. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 151 с.
27. Шість цеглинок в освітньому просторі школи: методичний посібник / Упорядник О.Рома. The LEGO Foundation, 2018. 32 с.